

# HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE

Verschijnt tweemaal per week

Bureaux: REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DEN HAAG — ANDRIES BICKERWEG 5 — TELEFOON 330291 — GIRO 406200  
Wvd. Hoofdredacteur: J. L. A. ZWARTS — Uitgave van de stichting „HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE” — DEN HAAG

Abonnementsprijs f 2.25 per 3 maanden,  
per halfjaar f 4.25 en per jaar f 8.—  
LOSSE NUMMERS f 0.10.

Voor Nederl.-Indië, Suriname, Curaçao  
en het buitenland f 2.75 per kwartaal,  
f 5.25 per halfjaar en f 10.— per jaar.

Advertentieprijs f 0.25 per mm.

## Begrijpt toch!

Ik vraag van het Nederlandsche Volk begrip voor de volgende regels:

De Nederlandsche vrouw heeft in de hongerperiode die achter ons ligt, waaraan wij niet graag herinnerd worden, getoond wat zij kon doen voor haar man en kinderen. Veel dank heeft zij daarvoor in het openbaar niet ontvangen. Dat vraagt zij ook niet, geen standbeeld, geen groote artikelen in de pers. Dat ligt een Nederlandsche vrouw niet, het maakt haar verlegen en schuw.

Door een  
Nederlandsche vrouw

Nu dreigt diezelfde honger opnieuw en alle ellende van die afgelopen periode dreigt vrouwen en kinderen de keel af te knippen.

Uit dit gevoel van benauwenis is een gloeiend protest geboren en de Nederlandsche vrouw eischt van den Nederlandschen man thans iets anders: begrijpen.

Mannen van Nederland, realiseert voor éénmaal hoe die vrouwen gesjouwd, gewerkt, boomen geveid en mannenwerk verricht hebben, ver boven haar krachten om U uit de handen der verdrukters te houden en haar kinderen van den hongerdood te redden.

Drukt hen niet terug naar dien tijd, want het onderschrijven van het contract van Linggadjatti betekent HONGER voor Nederlandsche vrouwen en kinderen. Nederland kan zijn 9.000.000 inwoners niet voeden uit eigen bodem. De vergelijking met Denemarken gaat niet op. Daar is het vruchtbaar oppervlak veel grooter en het inwonersaantal veel geringer.

Werkloosheid van minstens 200.000 menschen is het directe gevolg van het afscheuren van Indië van Nederland.

En nu aan de andere zijde van den equator?

Niet alleen voor Nederland betekent dit diepe armoede, maar ook voor 69.000.000 Indonesiërs, wier stem in deze kwestie nimmer gevraagd werd en die nu reeds, onder het beheer van Soekarno sterven van honger. Op Java bestaan dorpen, waar 80 % van de bevolking verhongert.

Soekarno is geen leider voor zijn volk, het is een machtswellusteling, een man die zitting had in den Japanschen Krijgsraad en zijn eigen volk berechtte. Hij zoekt alleen eigen grootheid en geen gezond volksbestaan voor den Indonesiër.

Mannen en vrouwen van Nederland, laat Uw stem hooren. Driehonderd jaar lang heeft Nederland weelde gekend door samenwerking met het Javaansche volk, dat wij op onze beurt welvaart gebracht hebben. Wij hebben een eereschuld af te betalen. Wij mogen zonder protest deze 69.000.000 menschen niet van Nederland laten scheiden. Wij moeten in het

belang van onze Indische bevolking en in ons eigen belang onze stem verheffen tegen dit contract.

De Javanen meer vrijheid, à la bonne heure, ik ben Nederlandsche genoeg om dat te kunnen billijken, wij hebben zelf immers gevochten voor onze vrijheid.

Maar ik weiger zóó onfatsoenlijk te zijn om menschen, die trouw met ons verbonden waren over te leveren aan Soekarno, die zijn eerzucht en machtswellust in dienst heeft gesteld van 't internationale grootkapitaal en zijn 69.000.000 menschen verkwaanselt voor economische concessies, waarvan alleen het internationale grootkapitaal de zoete vruchten plukken zal, terwijl zijn volk, neen onze Javanen, tot slavernij gedoemd worden, want voor hen géén sociale zorg, géén

land verheft Uw stem, U hebt het in Uw hand om door Uw volksvertegenwoordiging dit contract te laten afwijzen.

Helpt Uw Koninkrijk redden van den ondergang. Dit maal niet bedreigd door de Duitschers, maar door het internationale grootkapitaal.

Dit Internationale Grootkapitaal zal U er slechts om eeren, terwijl ditzelfde kapitaal U, indien dit contract geteekend wordt, slechts diep en grondig zal verachten als slappelingen, die hun eigen goed niet verdedigen. Ik zeg expres niet „niet kunnen verdedigen”, want U kunt het wel, indien U slechts wilt.

Mannen van Nederland toont, dat U de worsteling van Uw vrouwen in den hongertijd begrepen hebt en vecht voor haar en voor de toekomst van Uw kinderen.

## Onopgeloste vragen

Van P. Dr. Gregorius O.F.M. Cap., doctor in de Missiologie en docent in de Volkenkunde, ontving de „Nieuwe Eeuw” de hier volgende bijdrage:

1. Waarom komt men na vier eeuwen vruchtbaar kolonisatiemark, waaraan de Zuid-Amerikaansche staten en de Philippijnen hun christelijk karakter te danken hebben, nu pas tot de conclusie, dat het koloniale systeem als zoodanig immoreel zou zijn en dat „vanuit het katholieke beginsel op het koloniale stelsel critiek moet worden geleverd.” (P. J. Sleijffers S.J. op den Kaderdag van de K.V.P.)?
2. Waarom legt men aan de Vereenigde Staten van Indonesië een politieke indeeling ten grondslag, die onder Nederlandsch bewind niet te „rechtvaardigen” is geweest, en geen ethnologische indeeling, omdat de „rechtsgronden” voor zelfstandigheid toch worden ontleend aan ethnologische beginselen, zooals gelijkheid van cultuur in het betreffende gebied? ... Maar behoort N.-Borneo (Engelsch) dan ook niet tot de Vereenigde Staten van Indonesië?
3. Waarom leidt een Engelsche diplomaat de onderhandelingen over de „ontvoogding” van Indonesië, terwijl Engeland zelf nog ongeveer tien jaar geleden Serawak voor eenige millioenen heeft opgekocht?
4. Wanneer de Vereenigde Staten van Indonesië tot stand komen, zal de republiek een machtspositie innemen tegenover de primitieve stammen in het Oostelijk gedeelte van Indonesië. Waarom kan echter de jonge republiek op Borneo en de Groote Oost beter koloniseeren en met meer recht dan Nederland? ... Of zullen Engeland en Amerika deze taak overnemen?
5. Waarom volgt men voor Borneo en de Groote Oost niet dezelfde geleidelijke ontwikkeling en dezelfde tactiek bij de opheffing van de koloniale verhoudingen, die Engeland voor Noord-Borneo volgt? Lord Killearn kan het daar toch mee eens zijn?
6. Waarom moet Nederl. Nieuw Guinea andere staatsrechtelijke verhoudingen bezitten dan het overige Nieuw Guinea?

maximum werkuren, geen minimum loonen.

De Republiek, dus Soekarno, sluit concessies af tegen een bedrag ineens en het grootkapitaal is van alle soesah af. Wat er van zijn volk wordt is voor Soekarno van geen belang.

En het Nederlandsche Volk? Het neemt een scherp mes en snijdt zich het hemd van den rug. Dat het daarbij de eigen huid zoo diep verwondt, dat het aan de gevolgen doodbloedt, dat hindert niet.

Wat zouden een Jan Pietersz. Coen en een Generaal van Heutz van hun volk zeggen, indien zij konden beseffen, dat hun volk een werk van eeuwen met een penne-streek te niet doet?

Mannen en vrouwen van Neder-

## De werkelijkheid van thans

De „Nieuwsgier” van 5 December j.l. bevatte het navolgende bericht:

„Volgens betrouwbare schatting van het Roode Kruis zijn er thans 25.000 geïnterneerden in de kampen.

Volgens de op 3 September gesloten overeenkomst met de republiek zouden er sindsdien dan 9.000 personen geëvacueerd moeten zijn. Er kwamen er echter slechts 4327 aan.

Er heerscht omtrent het lot van de geïnterneerden in het binnenland groote ongerustheid.”

Aldus de „Nieuwsgier”. Van bevoegde zijde merkt men

ons naar aanleiding van dit bericht op:

„Het vasthouden van de gijzelaars geschiedt door de republiek niet alleen om een pand in handen te hebben zoodat men deze menschen kan doden als men daarmede druk wil uitoefenen, maar het geschiedt ook met de uitdrukkelijke bedoeling de Nederlanders te vernederen. Daarom is het dat er meer dan 100 van die kampen worden aangehouden in verschillende deelen van het land, opdat de geheele bevolking de vernedering der Nederlanders kan blijven zien. Daarom is het ook dat den gevangenen eten wordt onthouden, zoodat zij gedwongen worden alles te verkopen wat zij bezitten, praktisch tot op één enkel kleedingstuk na. Over niet-Nederlandsche gijzelaars wordt niet gerept.

Het is met de republiek, die deze praktijken toepast, dat Nederland op het punt staat een overeenkomst te sluiten, waarover Minister Jonkman en de Commissie-Generaal in hoog gestemde woorden spreken.”

## Er is een graad van fatsoen

Aan een brief van een bestuursambtenaar in Indië ontleenen wij het navolgende:

„Er is van Malino veel goeds verwacht en dat is begrijpelijk. Maar in de praktijk valt het resultaat al heel erg tegen, want helaas is Van Mook te Malino niet opgetreden om een eenheid te scheppen met Nederland, maar veeleer om te samen met de republiek een eenheid te scheppen tegen Nederland. Dit schijnt hem te lukken en vooral heeft het stellen van een termijn voor de geheele vrijwording in vele streken een vergroting ten gevolge van de terreur.

Uit Java steken benden over en na den wapenstilstand is de activiteit toegenomen. En dan komt er nog iets bij van zeer ernstigen aard. Er dreigt een groot verschil van meening tusschen de Regeering en het Binnenlandsch Bestuur. De Regeering poogt herhaaldelijk de benoeming te forceeren van Indonesiërs met zeer slechte reputatie, soms zelfs van menschen die bepaald een misdaad op hun geweten hebben, afgezien nog van de collaboratie. Dit is voor het Binnenlandsch Bestuur onaanvaardbaar.

Van Regeeringswege wordt een beroep gedaan op de moeilijkheden van den tijd. Men moet, zoo heet het, praktisch zijn en zich aanpassen aan de realiteit. Natuurlijk is het Binnenlandsch Bestuur bereid een praktisch standpunt in te nemen, maar wat thans wordt geforceerd, gaat ook den meest progressieven ambtenaar van den buitendienst te ver. Er is ten slotte een graad van fatsoen die niet overschreden mag worden en zeker niet door het Binnenlandsch Bestuur en ook niet door de Regeering. Ik voorzie hier binnen korten tijd ernstige conflicten.”



## De voorlichting van „De Linie” inzake Indië

## „Ik schaam mij . . . .

. . . . dat een Katholiek blad van naam op dergelijke wijze durft schrijven en als Rooms-Katholiek uit ik hierbij een fel protest!”

De majoor b.d. van het K.N.I.L., G. Kemper, die korten tijd geleden uit Indië terugkeerde en derhalve over den gang van zaken aldaar uit eigen ervaring kan oordeelen, deed ons een afschrift toekomen van den brief welke hij dezer dagen aan den Hoofdredacteur van het R.K. weekblad „De Linie” heeft gericht. Wij achten het van belang den bedoelden brief in ons blad af te drukken en wijzen er — wellicht ten overvloede — nog op, dat de heer Kemper zelf katholiek is.

1. Ongeveer twee weken geleden schreef ik een uitgebreiden brief over de aanhangige Indonesische aangelegenheden.

2. Ik zette uiteen dat en waarom ik den geest van de Linie-artikelen die ik las veroordeelde; uitgezonderd een artikel d.d. 18 Oct. j.l., met verschillende passages waarmee ik instemde; ik haalde deze passages in mijn brief aan.

3. Ik onthield mij van alle scherp-te en de geest van mijn brief was een bijna smeekend: „Herziet U zelve. U moogt zoo niet doorgaan.”

4. Waar ik gaarne met U nog verder over deze zaken wilde spreken, bood ik een onderhoud aan, wat door den verantwoordelijk redacteur over de Ind. aangelegenheden geaccepteerd werd.

5. Tijdens dit onderhoud dacht ik het standpunt van Pater van Thiel te leeren kennen, het verschilde geheel van het mijne. Pater van Thiel zette uiteen hoe hij de Koninklijke Verklaring van 6 Dec. 1942 las, en sprak vol overtuiging tot mij.

6. Ik beloofde Pater van Thiel nog te zullen schrijven, vóór wij opnieuw een onderhoud hadden. In ieder geval kon ik Pater van Thiel achten, daar ik den indruk had dat hij naar eer en geweten sprak.

7. Verschillende Katholieken die mij daarna vroegen naar Pater v. Thiel en geen prettige opinie over hem hadden, hem „eigenwijs” noemden, weersprak ik en verklaarde hem „waardig” en voegde er aan toe, dat, al waren zijn ideeën utopistisch, hij in ieder geval meende wat hij zei.

8. Toen las ik het stuk in de Linie d.d. 29 Nov. onder AAS. Mijnheer de Hoofdredacteur, dit stuk is van a tot z „sneerend”, is onwaardig. Dit stuk stelt feiten in een verkeerd daglicht.

Ik noem slechts „Britsche zegen”. Mijn Hemel! En hier citeer ik iets wat kort geleden in het openbaar gezegd werd, en met welke woorden ik volledig instem,

nl.: in 1½ jaar tijd hebben de Engelschen in Indië een groter chaos veroorzaakt dan de Jappen in 3½ j. Onze bondgenooten hebben ons een dolkstoot in den rug gegeven.

Dan hetgeen gezegd wordt over de wapenstilstand!

Verder hetgeen U zegt over Zijne Excellentie Admiraal Helfrich! En dan het slot van het artikeltje. Ik zal hier niet heel diep op ingaan, maar wat U daar zegt overtreft alles.

De Engelschman die al wat gekleurd is (black people) uit het diepst van zijn hart veracht, die niet begrijpt hoe het mogelijk is dat de Nederlander zoo prettig, goedmoedelijk en zich niet op 'n standpuntstellend met de Inheemsche bevolking omging, de Engelschman voor wien een huwelijk met een „native” een maatschappelijke „doodzonde” is, die zijn handen wascht als hij verplicht is geweest een „native” een hand te geven.

9. Ik gaf het artikeltje ter lezing aan mijn broer, die 25 jaar bij een groot Engelsch concern werkzaam was. Zijn uitroep was: „Dat is vies, als „de Linie” wil weten hoe een Engelschman over een „native” denkt, laat men dan mij eens om inlichtingen vragen.

10. Een man zoo ter zake onkundig behoort niet in de Linie te schrijven.

11. Ik kan mij niet voorstellen dat de verantwoordelijk redacteur ter zake zoo onkundig is, en zoo deze mijne voorstelling juist is, dan wordt bewust, willens en wetens, den lezer een rad voor de oogen gedraaid.

12. In beide gevallen acht ik vooral in dezen tijd, op deze wijze het publiek „voorlichten” misdadig

## Feiten

die bekend gemaakt moeten worden

Een medewerker uit Batavia schrijft ons:

„Het is van groot belang, dat dit niet bekend wordt”. Dit is een zinnelijke, waarmee vooral in politieke debatten dikwijls wordt geschermd. Objectieve democraten zullen weten, dat dit groote belang meestal eigenbelang is en soms belang van een zekere politieke partij. Dwars hiertegen in geldt nog steeds de slagzin: „Openbaarheid is de kracht van iedere goede regeering en de schrik van iedere slechte...”

Het bekend worden van de volgende feiten moet een landsbelang worden geacht:

I. In Holland zijn er 3 meeningen t.a.v. de overeenkomst van Lingaddjati: sommigen vinden haar juist, enkelen vinden, dat de Indonesiërs niet genoeg krijgen, anderen dat zij veel te onafhankelijk worden. Precies dezelfde groepen zijn hier in Indonesië aanwezig.

1. Sjahrir is de man, die zich volledig achter de overeenkomst stelt.

2. Grote groepen op Java, Sumatra, Borneo, Celebes en de Groote Oost voelen zich echter onverbrekkelijk met Nederland verbonden. Het portret van de Koningin mag niet meer in zoo talrijke Inheemsche woningen hangen als vóór den oorlog; vele huizen houden Haar toch nog in eere!

3. De derde groep staat onder leiding van Soekarno. Hij heeft in

en wat misschien nog erger is, onwaardig.

13. De ernstige overtuiging van iemand valt te achten, en al verschillen de meeningen, indien men van beide zijden „waardig” blijft, dan kunnen elkaars gezichtspunten bezien worden.

14. De geest en strekking van het zoo even besproken artikeltje, acht ik in dergelijke mate onwaar en onwaardig, dat ik overweeg alle gedachtenwisseling met U inzake de Ind. aangelegenheden, zoowel schriftelijk als mondeling te staken.

15. Op het artikeltje past slechts één commentaar: „Bah”!

16. Ik schaam mij dat een Kath. blad van naam op dergelijke wijze durft schrijven, en als Rooms-Katholiek uit ik hierbij een fel protest!

17. Voorts deel ik U mede dat ik een afschrift van dezen brief aanbod aan Zijne Eminentie Johannes, Kardinaal de Jong, Aartsbisschop van Utrecht.

## Een tiende van deze gruwelen elders gepleegd

„Slechts in een opzicht trekken deze alle een lijn: door terreur wordt getracht de bevolking er van terug te houden met de Nederlanders in contact te treden. Een tiende van dergelijke gruwelen, elders gepleegd, zou de wereldpers van verontwaardiging hebben doen trillen, zeker indien daarmede bepaalde belangen zouden zijn gediend; hier echter moesten deze gruwelen maar liefst verzwegen worden, omdat zij in staat waren de opinie over de „Republiek Indonesia” ongunstig te beïnvloeden; en een voorop gezette ideologie eischte nu eenmaal, in naam van democratie, vrijheid, zelfbeschikkingsrecht enz. dat ten gunste van deze republiek zou worden geschreven.”

Uit het rapport van de parlementaire commissie Nederl.-Indië (het rapport-Van Poll).

## BETERE VOORLICHTING

van het buitenland  
over de toestanden  
in Indië.

Ook U kunt hieraan meewerken! Stuur uw vrienden en kennissen in de Engelsch sprekende landen

de vertaling van het rapport  
van de Commissie-Van Poll

en

„The truth  
about the Indonesian Republic”

door William F. de Bruyn

Deze brochures zijn verkrijgbaar resp. tegen den prijs van f.1.75 en f.1.50 bij de Stichting Indië in Nood. geen uur te verliezen. Andries Bickerweg 5. s-Gravenhage. telefoon 330295. giro 6806

Nederlandsch militair, veroorzaakt voor de betrokken terroristengroep groote narigheid.

Bij zoo'n tegenactie komt men soms tot vreemde ontdekkingen. Terroristen bij Buitenzorg schoten met Engelsche stenguns, die zij van Engelsch-Indische soldaten hadden gekregen in ruil voor enkele vrouwen.

IV. Voor mij ligt No. 1 van het maandblad „Amalohi”, hetwelk beteekent „Eendracht”. Het wordt geschreven door bewoners der Zuidelijke Molukken en heeft een driedelige doelstelling:

- de geestelijke en culturele ontwikkeling;
- de gemeenschapszin;
- de nationale en internationale oriëntatie van onze Zuid-Molukische Jongeren.

Het blad telt 10 bladzijden. Nergens wordt gesproken over de Republiek; zelfs het woord Indonesiër wordt niet gebruikt, dit zijn voor hier onbekende begrippen. Men spreekt over „Ambonse Cultuurproblemen”. Staatskundig voelt men zich echter onverbrekkelijk met Nederland verbonden.

## Een onverdragelijke smet voor de Kroon

Op 7 December j.l., den 5en verjaardag van den aanslag op Pearl Harbour en onzer oorlogsverklaring aan Japan, en den 4en verjaardag van de bekende Koninklijke Boodschap, heeft het Nationaal Verbond te s-Gravenhage bij H.M. de Koningin een uitvoerig request ingediend, overtuigd de meening en het rechtsgevoel te vertolken van miljoenen van H.M.'s onderdanen, met het eerbiedig verzoek:

de leden van de Commissie-Generaal voor Nederl.-Indië te willen ontslaan van de opdracht, hen door H.M. bij hunne benoeming gegeven, terzake van het volkomen in strijd handelen met deze opdracht, door het sluiten met Soekarno van de noodlottige ontwerp-overeenkomst van Lingga-djati.

In het bijzonder heeft het Nationaal Verbond er de aandacht van H.M. op gevestigd dat bij aanneming van bedoelde overeenkomst, wij in feite capituleeren voor Japan, en Nederl.-Indië uitleveren aan zijn misdadigsten vazal, waardoor alle door Karel Doorman en de zijnen, alsmede door duizenden anderen gebrachte offers vergeefs zouden zijn geweest, en de ongekende gruwelen en verschrikkingen van de Japansche bezetting en het opstandige Soekarno-regiem, in de „republiek Indonesia”, waar 't communisme gestadig toeneemt, gesanctioneerd zouden worden, hetgeen een onverdragelijke smet zou zijn voor de Kroon, onze vlag en nationale eer.

Voorlichting  
door „Indië in Nood”

Het Voorlichtingsbureau van de Stichting „Indië in Nood” . . . geen uur te verliezen!” organiseert bijeenkomsten te:

s-GRAVENHAGE: Donderdag 19 December te 7.45 uur n.m. in de Dierentuinzaal. Openbare debatvergadering; sprekers: Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn (Indië in Nood) en Mr. Oei Yong Tjioe (Nederland-Indonesië).

HAARLEM: Vrijdag 27 December te 8 uur in het Concertgebouw; spreker Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn (in samenwerking met N.J.V.).



## De gebeurtenissen te Medan

## Rood-witte vlaggen met hamer- en sikkel-embleem

„Indonesische leiders" erkennen niet in staat te zijn hun orders te doen gehoorzamen

N.a.v. het bericht dat bij gevechten te Medan 70 van de Nederlandsche gesneuvelden door dum-dum kogels getroffen waren, werd aan Batavia verzocht hieromtrent nadere inlichtingen te verstrekken, aldus lezen wij in het jongste weekoverzicht van de afdeling Voorlichting Overzeesche gebiedsdeelen van den R.V.D. Uit deze inlichtingen blijkt, dat er geen sprake was van 70 gesneuvelden, doch van 70 procent of 7 gesneuvelden. Volledigheidshalve volgt dan een algemeen overzicht, gebaseerd op communicatie van den Nederlandsch-Indischen Leger-Voorlichtings-Dienst. Dit overzicht luidt als volgt:

Nadat de Indonesische delegatie zoowel in de technische subcommissie als in de arbitragecommissie nadrukkelijk had toegezegd, dat de nieuw opgerichte Indonesische posten in het door de Nederlanders gecontroleerde gebied in den Zuid-Oostelijke sector van Medan uiterlijk op 28 November zouden zijn verwijderd bleken deze posten op den 29sten nog aanwezig te zijn en werd de territoriaal commandant, kolonel Scholten, met zijn staf-officieren beschoten toen hij genoemde sector inspecteerde. De voor versterking aangebrachte infanterie-sectie geraakte in schermutseling met pemoeda's, waarbij een Javaansch fuselier doodelijk gewond werd.

Het Nederlandsche hoofdkwartier op Sumatra heeft daarop bij den voorzitter van de Indonesische

delegatie der arbitrage-commissie krachtig geprotesteerd en kondigde afdoende maatregelen aan. Op den 30sten eischte de territoriaal-commandant, dat genoemde posten den volgenden morgen (Zondag 1 December) zouden zijn ontruimd.

De Indonesische leiders erkennen, dat de aanwezigheid van de Laskar Rahjat in deze stelling in strijd was met het bestand en bekenden tevens, dat zij niet in staat waren hun orders te doen gehoorzamen.

Zondagmorgen bleken de betreffende posten dan ook niet verlaten en de Nederlandsche troepen kondigden derhalve maatregelen aan, om de doorvoering van de bestandsbepaling in te zetten. Pemoeda's boden tegenstand en gevechten ontstonden, waarbij de Nederlanders werden gesteund door artillerie en vliegtuigen.

Het vuurgevecht breidde zich inmiddels over andere deelen der stad uit; doch de Nederlandsche troepen volvoerden hun opdracht en om 2 uur n.m. was de rust vrijwel overal hersteld.

Op de veroverde posten werden rood-witte vlaggen gevonden met het hamer- en sikkelembleem, evenals Japansche vlaggen en groote bedragen aan Japansch geld. Op een gevangen genomen pemoeda werd een zak met 50 dum-dum kogels gevonden en blijkens mededeeling van de chirurgens van het militair ziekenhuis is 70 % van de slachtoffers aan Nederlandsche zijde, die in de acties van dien dag en de voorafgaande dagen gevallen zijn, door dum-dum kogels gedood, n.l. 7 man.

Hoewel verschillende Indonesische leiders, waaronder de burgemeester van Medan Mr. Joesoef, pogingen in het werk stelden om de terroristen ertoe te brengen de aanvallen te staken, zijn de Nederlandsche stellingen toch gedurende den geheelen nacht van Zondag op Maandag (1 op 2 December)

door de Laskar Rahjat en de Rantong Nitam op verschillende punten met geweren, mortieren en mitrailleurs aangevallen en vooral de Zuid-Oostelijke sector was het grootste gedeelte van den nacht onder vuur, waardoor verschillende gewonden vielen. Honderden Indonesiërs trachtten de stad te verlaten.

Maandagmiddag meldde zich de Indonesische delegatie bij den territoriaal-commandant met het verzoek het vuur te staken, daar de Laskar Rakjat zware verliezen had geleden. Op de verzekering van den territoriaal-commandant, dat van Nederlandsche zijde nimmer gevuurd werd, indien zulks niet door een Indonesischen aanval noodig werd gemaakt, antwoordde de Indonesische delegatie met de belofte, haar uiterste best te zullen doen om het Volksleger tot rede te brengen.

Inderdaad was den verderen Maandag de rust in de stad enigszins hersteld, maar denzelfden middag werd een Nederlandsch convooi tusschen Medan en Belawan twee maal aangevallen, waarbij enkele gewonden vielen en in den nacht van Maandag op Dinsdag werden eenige mortierbommen op het vliegveld afgevuurd zonder echter schade of slachtoffers te veroorzaken. Sedert Dinsdagavond ontstonden er evenwel in verschillende sectoren geregeld nieuwe botsingen binnen het door de Nederlanders gecontroleerd gebied.

De aanval op het vliegveld werd in den nacht van Woensdag op Donderdag herhaald, echter zonder succes; overigens was de nacht evenwel rustig met uitzondering van eenige sluipschuttersactiviteit.

Volgens een L.V.D. communiqué, uitgegeven voordat bekend was, dat overeenstemming bereikt was, hadden Indonesische kringen zelf geen vertrouwen in een toekomstige rustige ontwikkeling, aangezien republikeinsche kringen vrij algemeen toegaven, dat de republikeinsche autoriteiten en de T.R.I. niet voldoende gezag over de Laskar Rahjat hebben. Wanneer orders om het vuur te staken gegeven worden, gehoorzamen slechts enkele groepen of is de discipline slechts 1 of 2 dagen te handhaven, waarna een gedeelte van het tamelijk verwilderde Volksleger weer uit den band springt. Aangenomen mag worden dat op den achtergrond in de Laskar Rakjat veel ge-

## Van Mook

Misschien krijgt deze Man van  
[Staat  
In Amerika nog een professoraat.  
De angst voor and're mogendheden  
Past niet bij ons roemrucht

[verleden.  
Als we op dergelijke suggesties  
[in zouden gaan  
Is onze internationale positie  
[fluks naar de maan.

Laat and're mogendheden maar  
[eens probeeren;  
... Van Indië kunnen ze veel nog  
[leeren!

Onze „vaderlandsche vergelijkers"  
Hebben of geen, of troebele kijkers;  
Men staat verstomd van hun getral  
Dat Indië brengt ten politieke val.  
Hier past geen politiek, maar  
[nuchter slechts beschouwen  
Want anders... zal het den  
[Indonesiër en ons tot eeuwig  
[toe berouwen.

stookt wordt door desperate Japansche deserteurs, terwijl er daarnaast een sterke communistische invloed is, hetgeen o.m. duidelijk is gebleken uit papieren van de P.K.I. (Partai Komunis Indonesia) welke tijdens de acties in beslag genomen zijn.

## Smeekschrift aan de Koningin

Steunend op de ruim 300.000 adhaesiebetuigingen, welke thans reeds op den oproep van het „Comité Handhaving Rijkseenheid" zijn binnengekomen, hebben de onderteekenaars Hare Majesteit de Koningin verzocht een smeekschrift in ontvangst te willen nemen.

In dit smeekschrift wordt o.m. het volge: de gezegd:

„Met diepen eerbied en met oprecht, innig vertrouwen, tevens met bewogen angst, richten honderdduizenden landgenooten uit alle kringen van Uw volk zich tot U ten einde hun smeekbede aan de voeten van den troon neder te leggen.

De ter openbare kennis gekomen plannen ten aanzien van ons dierbaar Nederlandsch-Indië hebben, naar uit de talloze samenstroomende meeninguitingen blijkt, de meest uiteenlopende groepen der burgerij met vertwijfeling vervuld. Zij zien de mogelijkheid in het uitzicht gesteld, dat het Koninkrijk der Nederlanden zou worden uiteengereten en verminkt, door aan Nederlandsch-Indië een staatsvorm toe te kennen, waardoor het wordt gesteld buiten het oude Nederlandsche verband.

Volledig afhankelijk aan Uwer Majesteits elgen Koninklijk woord, ondersteunen zij in grooten getale den wensch, den volken van Nederlandsch-Indië in toenemende mate zeggenschap te zien toegekend in het bestuur en de behartiging hunner openbare belangen. Vreemd en afzijdig staan zij van elke gedachte aan koloniale overheersching of exploitatie."

De onderteekenaars waren: dr. W. H. K. Feulletau de Bruyn, lt.-admiraal J. Th. Fürstner, prof. mr. A. C. Josephus Jitta, prof. dr. V. J. Koningsberger, mr. W. A. Pannenburg, generaal I. H. Reynders, A. Th. C. Schiebergen, generaal H. C. Winkelman en E. J. V. Rees Veltinga.

## Correspondentie

In ons blad van 24 October j.l. kwam onder het opschrift „Geduperde Indische Jeugd" een ingezonden stuk voor geteekend door „een wanhopig vader". Wij verzoeken dezen „wanhopigen vader" alsnog zich in verbinding te willen stellen met: Mevr. W. Dommissen-van Alphen de Veer, P. Potterlaan 13, Heemstede.

## „De satan heeft overwonnen"

Aan een brief van iemand die onder invloed van de recente ontwikkeling der Indische kwestie zijn standpunt ten aanzien daarvan ten goede heeft gewijzigd, ontleenen wij het navolgende:

„Ik voel mij schuldbezwast en wie er om lachen wil, die krijgt mijn toestemming om te lachen. Maar zijn lach moge zich voegen bij allen die geen schuld willen bekennen.

Een uitmuntend zielszorger, conservatief, vasthoudend en vol zorg over de ziel van ons Volk zei j.l. Zondag: „De Duitschers zijn weg, maar Uw ziel staat ook nu bloot aan de Satanische machten, die even sterk zijn als in den oorlog. Bescherm U daartegen en laat U evenmin als in den oorlog daardoor uit den koers slaan." Zijn woorden mogen hier niet letterlijk weergegeven zijn, zijn geest spreekt ook hierdoor en het is geen toeval, dat een mensch eenmaal verstrikt in de levensdisharmonie slagen moet incasseeren om den weg terug te gaan....

Den weg terug; dien zal de Partij van den Arbeid moeten gaan en wanneer de Parool-groep zich langzaam maar zeker losrukt, dan zal dat naar wij hopen net nog niet te laat zijn.

Zij, die de illusie hebben gekoesterd, dat Sjahrir losgerukt zou kunnen worden van Soekarno moeten nu tot hun schande erkennen, dat men daarin niet geslaagd is. Sjahrir is naar Soekarno toegedreven en dit beteekent: dat de Satan heeft overwonnen! Wij hebben de ziel van Nederland en het Nederl.-Indische Volk verkocht!

## Nat. Comité

## „Handhaving Rijkseenheid"

Onder voorzitterschap van prof. mr. P. S. Gerbrandy is gevormd een Nationaal Comité „Handhaving Rijkseenheid", dat zich ten doel stelt het centraal orgaan te vormen van alle acties, welke in het land gevoerd worden tegen het aanvaarden van het ontwerp-accoord van Linggadjadi, waarbij het er naar streeft den tegen het ontwerp-accoord van Linggadjadi bestaanden tegenstand, welke zich naar het oordeel van het comité overal in den lande in alle kringen, partijen en groepen openbaart, door vereniging van krachten zoo sterk mogelijk te maken, te bevorderen, dat deze tegenstand op waardige wijze en langs wettigen weg wordt gevoerd, steun en voorlichting te bieden waar zulks gewenscht en noodig geacht wordt.

Het comité huldigt als beginsel: „Elke wijziging in de grondwettelijke structuur en staatsorde des Rijks dient uitsluitend te geschieden langs den door de grondwet voorgeschreven weg."

Oplossing der moeilijkheden worde gedragen door verantwoordelijkheid voor het lot van de miljoenenbevolking van Ned-Indië, die recht heeft om te leven in een

rechtsstaat, op democratische wijze georganiseerd, met inachtname van het beginsel van zelfbeschikking.

Zoolang de nieuwe structuur niet is verwezenlijkt, behoort het tot de taak van het Ned. gezag, de volken in Ned.-Indië tegen onrecht en willekeur te beschermen.

Aangestuurd worde op het spoedig bijeenkomen der Rijksconferentie.

Ter voorbereiding behooren besprekingen te worden gevoerd met vertegenwoordigers van alle bevolkingsgroepen."

Het bestuur wordt gevormd door de heeren: prof. dr. P. S. Gerbrandy, mr. J. R. M. V. Angeren, lt.-generaal M. L. F. Bajetto, mr. Th. M. Bautz, prof. mr. R. P. Cleveringa, lt.-admiraal J. Th. Fürstner, prof. mr. E. G. J. Gimbrère, prof. mr. J. A. van Hamel, prof. mr. A. C. Josephus Jitta, prof. V. Koningsberger, dr. J. W. Meyer Ranneft, mr. P. J. Oud, gen. I. H. Reynders, J. Schouten, H. W. Tilanus, mr. G. Vonk, Ch. J. I. M. Welter, mr. J. A. de Wilde, generaal H. C. Winkelman, drs. W. Reyseger, secretaris.



## In Telegramstijl

12 December.

De Nederlandsch-Indonesische delegatie is er in geslaagd omtrent de demarcatielijn bij Padang tot overeenstemming te komen.

De Staat van beleg op Celebes en Borneo is afgekondigd, omdat de veiligheid in deze gebieden den laatsten tijd in gevaar is gebracht door hevige verstoringen van de openbare orde en veiligheid.

Soendanezen (Partai Rakjat Pasoendan) hebben een telegram gezonden aan de commissie-generaal waarin zij den wensch te kennen geven, dat het Soendaneesche volk zich inzake zijn toekomst in volkomen vrijheid zal kunnen uitspreken, daar het gaarne met andere Indonesische volken in federatief verband onder de Kroon van de Koningin vereenigd wil blijven, doch ook zijn zelfstandig volksbestaan wensch te zien verwezenlijkt in een eigen staatsvorm. Zij teekenen verder bij punt drie en vier van de ontwerp-overeenkomst aan: „wij vreezen, dat indien de Soenda-eilanden eenmaal in de Republiek zijn opgenomen, het zelfstandig maken praktisch onmogelijk zal zijn”.

Nederlandsche troepen bij Medan zijn wederom beschoten. Er vielen aan Nederlandsche zijde zeven slachtoffers door dum-dum kogels.

De conferentie te Den Pasar is uitgesteld tot na de aankomst van dr. Van Mook.

13 December.

In de Eerste Kamer kwam de Indische kwestie ter sprake. Dhr. Molenaar (P. v. d. V.) merkte op, dat de regering geen gelegenheid zoekt om in de Eerste Kamer over de Indische kwestie van gedachten te wisselen.

De Kamer zal zelf dienen te beoordeelen of zulk een gedachtenwisseling noodzakelijk is, na afloop der behandeling in de Tweede Kamer.

14 December.

Drie republikeinsche journalisten werd aangezegd Den Pasar te verlaten, daar zij het gastrecht geschonden hadden. De drie overige republikeinsche journalisten wenschten niet te blijven en zijn eveneens vertrokken.

Jhr. W. Roëll, die op 12 December een rede uitsprak via de radio en aan het einde hiervan zei: „Alle goede vaderlanders roep ik toe: Houdt tot het uiterste stand tegen deze plannen, thans bovengronds, maar als de gevaren voor het Vaderland die van 1940-1945 zouden evenaren of overtreffen — als het moet — ook ondergronds”, zal wellicht door den proc.-gen. bij het Gerechtshof te Den Haag worden vervolgd.

De K.V.P.-Tweede Kamerfractie heeft heden nog geen definitief besluit genomen t.a.z. van Linggadjati.

Zuid-Celebes wordt door rampokkers geterroriseerd.

## Dreigende schande

Het Koninkrijk der Nederlanden staat voor een catastrofe. Wanneer straks de beide Kamers der Staten-Generaal de overeenkomst, gesloten met den verrader en collaborateur Soekarno, zullen hebben goedgekeurd en de wet, waarin deze goedkeuring is vastgelegd, door de Kroon zal zijn bekrachtigd, zal aan het Koninkrijk der Nederlanden een misdaad zijn begaan. Het is waarlijk niet noodig het hoe en waarom hier nader uiteen te zetten. Millioenen goede Nederlanders zijn in spannende, angstige afwachting van dat gebeuren, al betwijfelen wellicht velen hunner of werkelijk tot het nemen van zulk een voor ons land onteerend besluit zal worden overgegaan. Doch zij zullen goed doen er rekening mee te houden, dat het Parlement zijn goedkeuring aan de bedoelde overeenkomst niet zal onthouden. Gelijk in zooveel andere landen het geval is, zal ook in ons land de politieke meerderheid wellicht te veel gehecht blijven aan de macht om die op te offeren aan het welzijn van het land. Mocht dat dan ook inderdaad het geval blijken, dan blijft slechts de hoop op het aanwenden van het altijd nog bestaande veto-recht van de Kroon.

Maar mocht ook deze hoop ijdel zijn gebleken, mocht de Kroon zich vereenigen met een handeling, welker gevolgen haar waardigheid ernstig en onherstelbaar zouden besnoeien, dan kan het niet anders of bij millioenen Nederlanders zal een eerbied verdwijnen, welke tot nu toe aan de Kroon haar groote waarde gaf.

Maar dan zal ook de vraag ontstaan of voor de nu al meer dan veertigduizend Nederlandsche militairen in Indië het behouden van eer en zelfbewust gevoel van eigenwaarde niet zwaarder zal wegen dan het houden van het woord, gegeven in de overtuiging, dat de

van hen geëischte diensten het Vaderland ten goede zouden komen, doch niet om een opgelegde schande te helpen dragen of verdedigen.

W. M. EBBINK.

## De „bindende notulen”

Van bevoegde zijde schrijft men ons:

Van den inhoud van de „bindende notulen” ben ik niet op de hoogte, doch in een publicatie in een van onze weekbladen is gezegd dat daar o.a. in zou voorkomen een bepaling waarbij aan diegenen onzer militairen, die hun eed trouw gebleven zijn, niet alleen wordt bevolen om samen te gaan met de troepen van de z.g. republiek, waarbij er velen zijn die hun eed ge-

**SPOED!** Voor vertrek naar Indië gevraagd:

ENKELE PAKKISTEN.

Brieven letter K bureau v. d. blad.

TE KOOP AANGEBODEN

wegens vertrek naar Indië:

Donkerblauw kamgaren heerenkostuum, maat 48; 2 wintermantels, maat 44; 2 japonnen, maat 44; 1 vos; enkele dameshoeden. Beeklaan 388, Den Haag.

Nette alleenstaande weduwe, 37 j., met zoontje van 8 j., zoekt oprechte kennismaking met iemand die teruggaat naar Indië. Foto wordt op verzoek gaarne toegezonden. Brieven letter I bureau v. d. blad.

G E O P E N D

te DRIEBERGEN,

Hoogsteeg no. 10:

Internaat voor

Overbruggingsonderwijs

(laatste klassen Lagere school, eerste klassen Middelb. school en Mulo) onder leiding v. Dr. J. E. v. d. Laan. Condities voor elk geval nader overeen te komen. Uitztekkende verzorging, deskundige leiding.

schonden hebben, maar zelfs dat de trouw-geblevenen soms aan de anderen ondergeschikt zullen zijn en in veel slechtere positie komen te staan.

Volstrekte openbaarheid over deze zaak is noodzakelijk. De betekenis van een eed gaat veel verder dan de Commissie-Generaal en de Lt. Gouverneur-Generaal schijnen te begrijpen. Ben ik goed ingelicht, dan ligt de verklaring van zeer ernstige gevoelens van twijfel die een verkeerd invloed hebben op onze troepen, niet alleen in de verlamende werking van den hun opgelegden wapenstilstand die geheel in het voordeel van den vijand is, maar ook in de geruchten, die over dit vraagstuk van den eed en zijn gevolgen de ronde doen.

Een tweede punt dat in de geheime notulen behandeld zou zijn is, dat de republiek medezeggenschap zou hebben over de vraag, welke Nederlanders naar Indië worden gestuurd. 't Was tot nog toe in Nederland een trotsche traditie dat menschen benoemd konden worden zonder dat zulks afhankelijk was van de partij waartoe zij behoorden of niet behoorden.

De vraag die in openbaarheid behandeld moet worden is of met dit beginsel gebroken moet worden t.b.v. de groep Indonesiërs die evenals Soekarno zich toch schuldig heeft gemaakt aan misdaad ten koste van Nederlanders en die o.a. dan nog steeds Nederlanders in gijzeling houdt.

**PETTE**  
WORMERVEER

**CHOCOLADE**  
**BONBONS**  
**CACAO**

## Publicaties, welke U Indië doen kennen en op juiste wijze het Indische probleem belichten.

### Brochures:

|                                                                                                                        |        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Nederlandsch-Indië, door Dr. A. L. J. Sunier . . . . .                                                                 | f 0.25 |
| Japansche intrigues, door Mr. Mas Slamet . . . . .                                                                     | f 0.25 |
| Feiten en Standpunten der z.g. Republiek, der Ned. Regering, der z.g. rechtsche oppositie . . . . .                    | f 0.25 |
| Dit vroeg Indië (rapport-Visman) . . . . .                                                                             | f 0.25 |
| Wat iedereen weten moet omtrent de groot-Aziatische gemeenschappelijke welvaartssfeer, door D. W. N. de Boer . . . . . | f 0.30 |
| Het drama van Indië, door R. M. Notosoetarto . . . . .                                                                 | f 0.25 |
| Rechtvaardigheid voor Indië, door Dr. J. W. Meijer Ranneft . . . . .                                                   | f 0.50 |
| De 1000 van Amahel, door Kapt. Korteweg . . . . .                                                                      | f 0.65 |

(Deze publicatie werd in het Engelsch vertaald en als bewijsstuk bij de berechting van Japansche oorlogsmisdadigers te Singapore gebruikt.)

|                                                                                |        |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------|
| De kolonisatie van Nw.-Guinea, door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn . . . . . | f 0.25 |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------|

### Vlugschrift in courantendruk:

|                                              |        |
|----------------------------------------------|--------|
| „Redt hen . . . zij vergaan”, 4 pag. . . . . | f 0.05 |
|----------------------------------------------|--------|

### Serie van 10 deeltjes Tropisch Nederland in zakformaat:

|                                                                   |        |
|-------------------------------------------------------------------|--------|
| Rubber, door Ir W. Spoon . . . . .                                | f 5.—  |
| De Java Suikerindustrie, door W. Galjaar . . . . .                |        |
| De Tabakscultuur in Ned. Indië, door D. J. Sanders . . . . .      |        |
| Cocos en Oliepalmcultuur, door Dr. J. Th. de Haan . . . . .       |        |
| De Thee, door Dr. J. G. Ossewaarde . . . . .                      | f 5.—  |
| Koffiecultuur in Ned. Indië, door Dr. C. J. J. van Hall . . . . . |        |
| De vezelstoffen van Ned. Indië, door K. van der Veer . . . . .    |        |
| Kina, door Dr. Ch. W. F. Winkel . . . . .                         |        |
| Specerijen, door Ir W. L. Utermark . . . . .                      | f 0.10 |
| Indische voedingsgewassen, door K. van der Veer . . . . .         |        |

Kaart van Nederlandsch-Indië, waarop door tekening de bodemproducten zijn aangegeven, formaat 29 x 47 cm . . . . .

Te bestellen, liefst per postwissel of giro (nummer 6866), bij de Stichting „Indië in Nood . . . . . Geen uur te verliezen!”

Andries Bickerweg 5 's-Gravenhage Telefoon 330295

Deze Stichting, welke gaarne uw adhaesiebetuiging en uw steun ontvangt, kan U verder inlichten hoe de toestanden in Indië zich werkelijk toedragen.

## Wat enthousiasme en doorzettingsvermogen tot stand kunnen brengen,

beweest de heer P. G. Laernoës te Ermelo, die in zeer korten tijd meer dan 100 abonné's voor Het Laatste Nieuws uit Indië aanbracht. Hulde aan hem, die getoond heeft te begrijpen, dat versterking van het blad, dat verbreiding van goede — de juiste — voorlichting over Indië en het Indische probleem betekent, slechts door gezamenlijken arbeid verkregen kan worden.

De redactie kan nog zoo haar best doen, de medewerkers nog zulke uitmuntende bijdragen leveren, — zonder uw medewerking zal het voor het verkrijgen van een zoo groot mogelijk arbeidsterrein altijd een beperkt succes hebben.

★ Van U hangt het af.

★ Wint abonné's.

★ Zendt de administratie adressen voor proefnummers.

★ Schenkt uw kennis in Indië (of aan onze militairen) een aanneming; zij hebben wat moreelen steun, nu het lijkt of zij verkocht en verraden worden, zoo hard noodig!

U kunt ook voor propaganda enkele abonnementen voor toezending aan bepaalde adressen, zoowel in Indië als Nederland, ter beschikking stellen.